

ÖRTÜALTI DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİ

Domates (*Solanum lycopersicum*), patlıcangiller (Solanaceae) familyasından olup, anavatanı Güney ve Orta Amerika olan bir yıllık bir bitki türüdür.

Ucuz ve bol vitamin kaynağı olan domates besleyici ve lezzetli özelliğinden dolayı dünyanın birçok ülkesinde en çok üretilen sebzelerdendir. Turfanda olarak yetiştirilebilmesi nedeni ile her mevsimde tüketilebilmektedir. İçinde A, B₁, B₂, C, K vitaminleri, niacin, likopen, protein, yağ, karbonhidrat, potasyum, kalsiyum ve demir bulunur. Taze olarak yenildiği gibi salça, domates suyu, konserve, kurutulularak, turşu, reçel ve ketçap şeklinde değerlendirilir.

DOMATESTTE İKLİM İSTEĞİ

Sıcaklık : Fidelerin dikiminden sonra domates bitkisinin iyi bir gelişme gösterebilmesi için, uygun ışık koşullarında, gündüz 17-26, gece 11-18 °C sıcaklıklara ihtiyaç vardır. Sera içi sıcaklık 10 °C altına, 35 °C'nin üzerine çıkarılmamalıdır.

Nem : Domates düzenli bir şekilde sulanmalıdır. Serada hava nemi %70 civarında olmalı ve nemin fazla olduğu durumlarda havalandırma yapılmalıdır. Az olduğu durumlarda ise bitki araları ıslatılmalıdır veya havalandırma açıklıklarına ıslak çuval asılmalıdır.

Toprak İsteği : Domates toprak isteği yönünden fazla seçici değildir. Bununla birlikte organik maddece zengin, su tutma kapasitesi yüksek tınlı topraklarda yetiştirildiğinde iyi sonuç alınmaktadır. Toprak pH' sı 5.5-7.0 arasında olmalıdır.

YETİŞTİRME TEKNİĞİ

Fide Yetiştiriciliği : Seralarda yetiştirilen hibrit domates tohumları oldukça pahalıdır. Bu nedenle fide yetiştir-

tirirken, çekirdek kaybını en aza indirmek, güçlü ve sağlıklı fide elde edebilmek için bazı kurallara uymak gerekmektedir.

Fideler, ya dezenfeksiyonu yapılmış, bitki besin maddelerince zenginleştirilmiş hazır torflarda ya da özel olarak hazırlanan harç toprağında yetiştirilmelidir. Harç toprağı orman toprağı, dere kumu ve yamış çiftlik gübresi karıştırılarak hazırlanır. Hazır torfların steril olması, bitki besin elementlerini içermesi, fideyi 10-15 gün erken yetiştirmesi ve hazırlanmasının kolay olması açısından oldukça avantajları vardır. İlimizde serada domates yetiştiriciliği için 15 Şubat'ta viyollere ekim yapılır. Fideler 4-6 gerçek yaprağa ulaştığında (45-50 günlük) dikim büyüklüğüne gelmiştir. Dikimden bir gün önce fideler sulanır. Sulamada %1 oranında Captan veya Zinep gibi fungusitlerden birini içeren ilaçlı suyun kullanılması yararlı olur. Fideler topraklı olarak dikilmelidir. Fideler sulama şekli, toprak yapısı ve yetiştirme dönemine göre düze veya masuraya dikim yapılır. Fideler tek sıra veya çift sıra şeklinde dikilirler. Tek sıra dikim 40X100 cm, çift sıra dikim ise 50X50X100 cm olmalıdır.

Çapalama : Dikimden sonra fazla bekletilmeden çapa yapılarak fidelerin kök boğazları gevşek toprakla doldurulur. Birinci çapadan 2-3 hafta sonra ikinci çapa yapılır. İkinci çapayla beraber fideler ipe alınmalıdır.

Askıya Alma Niçin ve Nasıl Yapılır?

- Bitkilerin dik büyüebilmeleri,
- Işık gören yüzeylerini artırmak
- Hava hareketini kolaylaştırmak,

- Erkenciliği sağlamak, verim ve kaliteyi artırmak, Hastalık ve zararlılarla mücadeleyi kolaylaştırmak amacıyla domates bitkisi askıya alınır.

Domatesleri askıya almak için bitki sıralarına paralel olarak ve bitkilerin 2 metre üzerinden askı telleri gerilir. Bu askı tellerine her bitki için ayrı ayrı olmak üzere ipler bağlanır ve aşağıya sarkıtılır. İpin alt ucu alttan itibaren 3. veya 4. yaprağın altından bol şekilde bağlanır. Bitkinin ipe sardırılması saat yelkovanı yönünde olmalıdır. Sardırmayıp ipe veya plastik klipsle de tutturulabilir.

DOMATESTTE BUDAMA

Koltuk Alma
Uç Alma
Yaprak Alma şeklinde yapılır.

Koltuk Alma :

Yaprak koltuklarından süren sürgünler 4-5 cm boydayken alınmalıdır.

Uç Alma :

Ana gövdede uç alma çift ürün yetiştiriciliğinde uygulanır. Bitkilerin ucu son salkımdan sonra iki yaprak bırakılarak koparılır. Salkım sayısı 8-10 adet olmalı ve üretime son verme zamanından 2 ay önce yapılmalıdır.

Yaprak Budaması :

Yaşlanmış, sararmış ve hastalık lekeleri taşıyan yapraklar budanmalıdır. Bitkiler 120 cm boya ulaştığında, salkımlara ben düşüğe alttan itibaren yapraklar budanmaya başlanır.

GÜBRELEME

Toprak analizi sonucuna göre gübreleme yapılmalıdır. Yanmış ahır gübresi 2 veya 3 yılda bir 3-5 ton/da verilmelidir. Fosforlu gübreler damlalıklar tıkadığı için dikimden önce toprağa verilmelidir. İhtiyaç duyulan gübreler gübre tankına karıştırılarak, her sulama verilmelidir.

HASAT

Serada domates yetiştiriciliğinde hasat, tohum ekiminden yaklaşık 4,5-5 ay sonra başlar. Sera şartlarında 15-20kg/da.verim alınmaktadır.

Domates yeşilden kırmızıya kadar değişen farklı olum dönemlerinde hasat edilebilmesi nedeniyle hasat zamanı; pazara olan uzaklığa, yol durumuna ve tüketici isteklerine bağlı olarak belirlenir.

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

<http://samsun.tarimorman.gov.tr>

E-Posta : samsun@tarimorman.gov.tr

Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad. No:5 55060 İlkadım/SAMSUN

Telefon : 0362 2313700 (3 Hat) Faks : 0362 2332163

ÖRTÜALTI DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİ

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı
Şube Müdürlüğü

No: S/3
2018

SAMSUN
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ